

24. Általános Káptalan

Nyitóbeszéd

Rev. Dr. Donald Senior, C.P.

Az egység, amire meghívásunk és küldetésünk szól: Bibliai reflexiók

Kedves barátaim, nagy megtiszteltetés számomra, hogy veletek lehetek a 24. Általános Káptalan kezdetekor. Köszönet a meghívásért Mary nővérnek, és mindnyájatoknak. Nagy öröm számomra, hogy megoszthatom veletek a gondolataimat a Feltámadt Krisztus által ránk bízott evangéliumi küldetés lényegéről, arról a meghívásról, hogy “egyek” legyünk, úgy, ahogy Jézus és az Atya is egyek. Ez a motívum hangsúlyosan van jelen a káptalan témájában is.

Nagyon időszerű az Evangélium elementáris hívása a széttöredezett világban. Amerikát szinte megbénítja az éles és konfliktusokkal teli megosztottság, és a politika minden szintjén megjelenő durva beszéd. Világunkra sok helyen mér csapást a halálos erőszak: Szíria tragédiája, terrorista cselekmények Európában és Afrikában, a fenyegetettség, hogy eszelős dühvel törhet ki a háború Ázsiában. Kevésbé drámai, mégis jelentős mértékű és mérgező megosztottság van jelen saját katolikus közösségünkben is. A mostani időszak, különösen egy ilyen nagyszerű történelemmel és küldetéstudattal megáldott szerzetesközösség számára nem az a pillanat, amikor a csapásainkat kell lajstromba venni – noha nem hagyhatjuk őket figyelmen kívül –, hanem ezek az idők arra szólítanak bennünket, hogy mélyebben felfedezzük keresztény hitünk lényegét, és megújult energiára és elköteleződésre találjunk. Az előadásomban az evangélium lenyűgöző és vonzó szépségére szeretnék rávilágítani.

Néhány évvel ezelőtt olvastam Barbara Gordon egyik regényét, hangulata és története máig megmaradt bennem. A könyv címe: *I'm Dancing as Fast as I Can* (Olyan gyorsan táncolok, ahogy csak tudok). A könyv egy amerikai televíziós csatorna sikeres vezetőjének

belső küzdelméről szól, aki elérte karrierje csúcsát felsővezetőként, de hirtelen, az örült iram és rendkívüli nyomás miatt élete kezdett szétesni. Romokban hevert a házassága, összeveszett egyetlen lányával, visszaesést és céltalanságot tapasztalt a munkájában. Fokozatosan alakult ki mentális betegsége, szó szerint bezárkózott a lakásába, félt kijönni, majdnem az öngyilkosságig sodródott. A regény – amely valós történeten alapul – ennek a nőnek a küzdelmét mutatja be, azt a folyamatot, ahogy összerakja újra az életét. A történet kulcsjelenetében egy pánikroham során a főhős azt mondja az orvosának, hogy már szó szerint nem tudja, hogyan éljen tovább – fél felkelni az ágyából. Az orvos erre azt mondja neki: “Egy fontos dolgot igenis tudsz – tudod, hogyan kell lélegezni.” És arra kérte a nőt, hogy maradjon csöndben egy pillanatra, és hallgassa a saját lélegzését – belégzés és kilégzés.

Sok év elteltével, meredek kapaszkodók után, miután újra összerakta az életét, ez a nő úgy emlékezett vissza erre a pillanatra, mint élete legfontosabb fordulópontjára. **Tudta**, hogyan kell lélegezni, az életet jelentő levegőt beszívni, aztán kiengedni. Ez az az alapvető művelet, ami az embert életben tartja.

Ez az alapvető tevékenység —belégzés és kilégzés — az a hasonlat, amit a Jézussal és a küldetésével való találkozásunkról szóló előadásomban szeretnék a figyelmetekbe ajánlani. Nehéz időszakot élünk a világban és az Egyházban is. Sok vitalitást és áldást tapasztalunk, miközben sok a fájdalom és a veszteség. A közéletben fellelhető problémák mellett nem hunyhatunk szemet afelett, hogy az Egyházban, így a szerzetesek közül is sokan érzik úgy, hogy egy örvény tartja fogva őket. Egyre kevesebben vagyunk, megnyirbálják a költségvetést, bizonytalan a jövő, hanyatlik a gazdaság, sokan veszítik el a reményüket, és kapcsolnak túlélő üzemmódba. Sokan érzik, hogy olyan gyorsan táncolnak, ahogy csak tudnak.

Sokat tehetünk elménk, lelkünk, és testünk felfrissítésére. Javaslok nektek egy módszert a felfrissülésre keresztényként: idézzük fel annak a küldetésnek a mélységét és szépségét, amit Jézus bízott ránk. A keresztény lét éltető lélegzete minden formájában maga a keresztény küldetés. Jézussal találkozni nem egyszerűen egy magánjellegű pillanat, amelynek ne lenne következménye a nyilvánosság felé. Az evangéliumi Jézussal való igazi találkozást át kell, hogy hassa Jézus egész világnak szóló küldetése.

Kiterjeszteni Krisztus jelenlétét a világban, a maga szépségében és mélységében, minden kegyelmével és átalakító erejével, és az egységre szóló ellenállhatatlan hívásával, ez lehet minden keresztény elsődleges hivatása. Az evangelizáció vagy a küldetés nem egyszerűen a klasszikus értelemben vett népekhez (**ad gentes**) szóló küldetést jelenti, noha a misszió e formája ma is érvényes. A küldetés nem korlátozódik azon kevesek hősies

szolgálatára, akik otthonukat hátrahagyva Krisztusnak szeretnének megnyerni újabb lelkeket. Ez az egyik nagy fejlődés, amire büszkék lehetünk az elmúlt években. Ráébredtünk a keresztény küldetésre a maga teljességében. II. János Pál úgy fogalmazott, hogy minden keresztény “prófétai feladata emlékezni az emberiségre vonatkozó isteni tervre, és szolgálni azt úgy, ahogy a Szentírás hirdeti. Ha figyelmesen olvasunk Isten gondviselésszerű cselekedeteiből a történelem során, az isteni terv elénk tárul. Ez az emberiség megváltásának és kiengesztelődésének a terve.” A küldetés ebben a mély és tág értelemben a keresztény élet minden aspektusára kiterjed: az istentiszteletre, imádságunk és elmélkedésünk lelkeségére, az igazságosság és a béke melletti elköteleződésünkre, a kiengesztelődésért valamint a nemzeti és vallási hagyományok iránti kölcsönös tiszteletért vívott küzdelmünkre, a teremtett világ iránti aggodalmunkra. A keresztény küldetés ebben az átfogó értelmezésben, a pápa szavaival élve, valóban a megváltás és a kiengesztelődés terve az emberiség és a teremtett világ számára, amelyben az emberiség boldogulni tud. Ez az “új evangelizáció,” amelyről a legutóbbi három pápa beszélt. Lelkisége nem birodalmat építő vagy erőfölényre törekvő. Még ha az evangéliumot magabiztosan, a szépsége iránti hálával hirdetjük is, az evangelizációt úgy végezzük, hogy tiszteletben tartjuk mások hagyományainak és kultúrájának megőrzését. Arra szól a küldetésünk, Ferenc pápa szavaival, hogy “küldetéses tanítványokká” váljunk.

Jézus küldetése és a keresztény küldetés

Közhely, de engedjétek meg, hogy megismételjem: a keresztény élet minden formája, kiváltképp a szerzetesi élet, Jézus életéből és küldetéséből táplálkozik. A Jézussal való igazi találkozásban találjuk meg küldetésünket a világban. És ha a keresztény küldetésnek Jézus küldetéséből kell fakadnia, akkor ebbe az irányba kell fordulnunk.

Belélegezni, és kilélegezni... ez az alapvető emberi tevékenység egy metafora, ami Jézus küldetésére is igaz. Jézus szolgálata számomra olyan, mint a légzés: belélegezzük az életet az éltető központba, ahol az igazi közösség található; majd az életet kiárasztjuk a valóság legtávolabbi határáig. Ez olyan, mint az ölelés: kitárjuk a karunkat és befogadunk valamit. Minél távolabbról nézem az evangéliumot, annál inkább ebben a két összefüggő mozdulatban fedezem fel Jézus küldetésének lényegét: kitárni a karunkat és befogadni. Mindkét mozdulatra az életéről és hivatásáról alkotott mély meggyőződése készítette: kinyújtja a karját egy széles öleléssel egész Izrael felé, beleértve azokat, akik a peremre

szorultak, és bevonja az egész közösséget, tisztákat és tisztátalanokat az élet közösségébe, az egységbe, Isten dicsőségére.

Az egyik kedvenc szövegem, amit biztosan nem a korai egyház talált ki: **Máté 11:18**. Emlékeztek, ez akkor történik, mikor Jézus szembefordul az öt támadókkal, és visszaidézi azok ellenséges szavait:

„Furulyáztunk nektek, de nem táncoltatok, siratót énekeltünk, de nem jajgattatok. ¹⁸Eljött János, nem eszik, nem iszik, s azt mondják rá, hogy ördöge van. ¹⁹Eljött az Emberfia, eszik is, iszik is, s azt mondják rá, lám a falánk, iszákos ember, a vámosok és a bűnösök barátja. A bölcsesség azonban igazolja magát tetteivel.”

Támadóinak ellenséges válaszában benne van Jézus két jellemző mozdulata: a kitérés és a befogadás. “A vámosok és a bűnösök barátja” – ez annak jele, hogy Jézus rendkívüli módon kinyújtja a kezét azok felé, akik a határokon kívül rekedtek. Jézus elkötelezte magát, hogy helyreállítja Izraelt Istennek, ezért könyörületes lélekkel azokat is megkereste, akik a közösség peremére szorultak, marginalizálódtak, akik Izrael házának ‘elveszett juhai.’ És ugyanakkor ez az „iszákos és falánk” befogadja az elveszetteket az élő központba, ahol megtöri velük Isten kenyerét. Ezzel összefüggésben szeretném kiemelni azokat a mindenki számára nyitott lakomákat, amelyek az evangéliumok tanúsága szerint Jézus küldetésére oly jellemzőek voltak.

Mindkét mozdulatnak —kitérni a kart és befogadni—alapvető jelentősége van Jézus evangéliumi portréjában. Minden kortárs tanulmány a történelmi Jézusról hangsúlyozza rendkívüli kapcsolatát a peremen élő, elszigetelt és elidegenedett, az első századi palesztin judaizmus társadalmi kontextusán kívül élő emberekkel. Gondoljunk például arra, hogy az evangéliumok milyen hangsúlyosan szólnak Jézusról, a karizmatikus gyógyítóról. Márk evangéliumának nyitó fejezetében erőteljes részletességgel azt a Jézust látjuk, aki napkeltétől napnyugtáig gyógyít, az ajtóban betegek tömege várja, akik úgy jönnek hozzá, mintha mágneses erő vonzaná őket. A gyógyítás akkor, ahogy ma is, nem csak fizikai értelemben vett átalakulást jelent, hanem feloldja a beteg világtól való elszigeteltségét és kirekesztettségét, amit a hagyományos társadalmakban, vagy akár a mi világunkban is sokszor megtapasztalunk a betegség idején.

Az evangéliumban Jézus minden találkozása a pogányokkal gyógyítással hozható összefüggésbe, ami kifejezésre juttatja az Újszövetség gyógyító történeteinek minden korlátot áthágó természetét. A legtöbb történetben mind a gyógyító (Jézus), mind a gyógyításra váró

személy korlátokat törnek át, átlépnek a tabuk és a kultúra szakadékán, sőt, valójában magán az élet és halál közti mezsgyén is a gyógyulás érdekében. A gyógyításnak van egy átfogó jelentése, ami nemcsak fizikai átalakulást jelent, hanem lelki, pszichológiai és társadalmi dimenziókra is kiterjed. A gyógyító történetekben gyakran a megszabadítás nyelvi eszközeit használják, különösen, amikor a démoni megszállás elnyomó, mint például a gadarai megszállott esetében (Mk 5:1-20), vagy a meggörnyedt asszony Lukácsnál (13:10-17). Az Újszövetség szempontjából a megszabadító keresztény küldetés mélyen Jézus gyógyító küldetésében gyökerezik, amely megszabadítja az embereket a gonosz megsemmisítő tapasztalatától, ami megfosztja őket emberi mivoltuktól és elnyomja őket. A gyógyítás vagy ördögűzés a gonosztól való megszabadítás formájában jelenik meg, és a beteget visszahelyezi az élő közösségébe.

A gyógyító történetek nemcsak a beteg vagy a rokkant fizikai, társadalmi vagy spirituális állapotáról szólnak, hanem mély átalakulást jelentenek magának a közösségnek is. A meggörnyedt asszony története például (Lk13) a zsinagoga vezetője szerint a zsinagoga rendjének teljes megzavarását jelenti. Jézus határozottan síkraszáll az asszony, Ábrahám leányának a szombati gyógyuláshoz való jogáért. A gadarai megszállott meggyógyítása (Mk 5), amely nyilvánvalóan egy küldetés-történet, káoszt és megosztottságot idéz elő a faluban, amikor a démon egy falkányi disznót száll meg, akik a sziklákról a tengerbe vetik magukat, majd a pogány megszállott újra a közösség teljes jogú tagjává válik. A kánaáni asszony lányának meggyógyításáról szóló történetben (Máté 15) Jézus maga kérdőjelezi meg a saját előfeltevéseit. Már nemcsak Izrael házának elveszett juhaihoz szól a küldetése, hiszen egy pogány asszony kitaró hite által részesedhetett gyógyító szolgálatában.

Ezek a történetek erőteljes befogadó dinamikára utalnak az evangélium irodalmában, és ezt a dinamikát nemcsak a gyógyító történetekben találjuk meg, hanem különböző más forrásokban is. Így például Jézus emblematisz tanításában az ellenség iránti szeretetről, Lévi és más kutasítottak meghívásában, a példabeszédekben, mint például az irgalom példabeszédeiben (Lukács 15) az elveszett bárányról, az elveszett drachmáról és a tékozló fiúról, vagy a megbocsátás és kiengesztelődés iránti kötelezettség radikális hangsúlyozásáról Máté evangéliumának 18. fejezetében. Ezekben a történetekben Jézus behívja a kutasítottakat, a peremre szorultakat, az elidegenítetteket, és az elnyomottakat az éltető közösségbe, abba az "egységbe", amelyről az Iskolanővérek konstitúciója is beszél, ugyanakkor magát a közösséget is megtérésre és nyitottságra szólítja fel. Így a gyógyítás, tágabb, befogadó értelemben véve, része volt a küldetés korai keresztény értelmezésének.

Gondoljunk arra, hogy Jézusnak volt figyelme a társadalomból kirekesztettekre: Lévi, a vámos, a kafarnaumi százados, a kánaáni asszony, a vak Bartimeus az út szélén, a samariai asszony egyedül a kútnál, vagy Zakeus a fügefán. A hegyi beszédből és Jézus más mondásaiból és példabeszédeiből egyértelmű az a meggyőződése, hogy akiket mások értéktelennek tartanak, azok hősies erényekre képesek. Jézus erősen hitt abban, hogy az emberek képesek a szentségre és a nagyságra.

Nem kétséges, hogy a történelmi Jézus határokon lépett át, és az sem kérdéses, hogy provokatív határátlépésének alapja saját tapasztalata Izrael Istenéről, akit nem kötöttek Izrael határai, hanem túllépett ezeken a határokon. Jézus megnyitotta szívét és lelkét a pogányok előtt is. Vallásos zsidóként Jézus nem tévedt pogány területekre, és nem is tartotta elsődleges küldetésének a missziót a pogányok körében, hiszen meghívása Izrael helyreállítására szólt, de amikor találkozott Isten ínséget szenvedő gyermekével, még akkor is, ha az pogány volt, együttérzéssel fordult felé, és ezzel megalapozta mindazt, amit a korai közösség is feladatának érzett: elmenni Izrael határain is túlra Jézus nevében. Jézus kiérdemelte és büszkén vállalta ellenségei ítéletét: „a vámosok és bűnösök barátja.”

A befogadás dimenziója egyértelműen fontos a történelmi Jézus megértéséhez. Jézus nem azért jött, hogy egyházat alapítson, vagyis egy teljesen új intézményt hozzon létre Izrael közösségétől függetlenül. Az „egyház” már jelen volt, Isten **qahal-ja**, Izrael „gyülekezete” vagy „egyháza”. Jézus Istentől kapott hívását inkább Izrael helyreállításában látta, hogy új életet és a mélyebb közösségi összetartozás érzését lehelje az Isten által teremtetett és a Sínai-hegyen kötött szövetséggel megpecsételt népbe. A „szív és lélek egységét”, ahogy az Apostolok Cselekedetei leírják a legkorábbi jeruzsálemi keresztény közösséget. Így Jézus nem kis iróniával és Isten-adta optimizmussal nevezi a tanítványok rongyos, sebezhető kompániáját a „tizenkettőnek”, és ígéri nekik, hogy Izrael törzseinek trónján fognak ülni.

Ezért van jelentősége a különleges étkezéseknek, amelyek Jézus szolgálatának jellemző részei voltak. Lakomák Lévível és a barátaival, lakoma Simonnal, a farizeussal, étkezés a tömegekkel a hegyoldalban, étkezések a tanítványokkal. Az eszményi lakomák, amelyeket a példabeszédek leírnak, olyan menyegzők, amelyekre úton-útfélről mindenkit meghívunk, a királyi bankettek, amelyek roskadoznak az ételtől és vendégekre várnak, az étkezések, ahol idegenek jönnek napkeletről és napnyugatról, és egy asztalnál ülnek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákobbal, húsvéti vacsora átítatva pátosszal és vágyakozással.

A korai közösség számára ezek az étkezések felidézték, ahogy Isten a sivatagban mannával és fűrjével táplálta a népet az Eucharisztia előképeként. Az étkezések kifejezték Jézus küldetésének valódi jelentését: Izrael összegyűjtése Isten minden gyermekét befogadó

közösséggé, Izrael Istenével való örömteli egység jeleként, aki Izajás látomásában (Iz 25) lakomát ad a Sion hegyén, és az embereket válogatott húsokkal és csodálatos borokkal táplálja, szétszakítja a halál hálóját, és felszárítja a könnyeket az arcokról.

Jézus küldetése, amely kilépés és bevonás, befogadás és közösség, végső soron a halálához vezetett, és a keresztet a mélységes szeretet jelévé tette. Jézus amiatt halt meg, ahogyan élt.

Jézus küldetésének jellemző vonásai – hogy kilép és bevon – Istennel való tapasztalatára vezethetők vissza. Egy Isten, aki nem törzsi Isten, hanem a nemzetek Istene. Olyan Isten, akinek transzcendens szépsége messze meghaladja Izrael elképzelését és reményeit. Olyan Isten, akinek feltétlen szeretete és irgalma sokkal nagyobb, mint amit az emberi szív fel tud fogni. Ez az Isten volt Jézus létének és küldetésének alapja. A korai keresztény közösség a Szentlélektől vezetve meglátta, hogy Jézus nemcsak kinyilatkoztatta Istent szolgálata által, hanem saját létében megtestesítette ezt az isteni valóságot.

Itt az egyház küldetéséről szóló tanításának egy olyan elemét érintjük, amely napjainkban egyre jobban előtérbe kerül: mégpedig azt, hogy a küldetés végső bibliai és teológiai alapja Isten élete, a Szentháromság misztériuma. Istenben megvalósul a küldetés indítéka – kilépni a másik felé önmagát meghaladó szeretettel. Ez a szeretet hihetetlen bőség, amely Isten kapcsolati létéből árad; ez a szeretet olyan erős, hogy a három eggyé válik; ez a szeretet annyira túlaradó, hogy létrehozza a teremtés művét; ez a szeretet magába foglal egy népet és annak történelmét. És ennek a szeretetnek a végső szándéka az, hogy az egész teremtést bevonja Isten létének elmondhatatlan szépségébe és elevenségébe; hogy egységet hozzon létre minden létező között. János evangéliuma, amelyet a szabályotok is idéz, tökéletesen fogalmaz: „Amint te, Atyám bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is eggyé bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.”

Íme, az élet alapvető működése: kilégzés és belégzés; kilépés és bevonás. Az életnek ez az isteni ritmusa minden küldetés alapja. Lucien Legrand az ószövetségi küldetésről írt nagyszerű könyvében rámutat arra, hogy ez az isteni ritmus már Izrael életének is része volt. Legrand úgy látja, hogy Izrael két pólus közötti feszültségben él: egyrészt tudatában van kiválasztottságának, másrészt kölcsönhatásban van a környező népekkel, talán úgy is mondhatnánk, hogy küldetése van a nemzetekhez. Bár Izrael megértette, hogy helyzete egyedülálló és kivételes, de azt is megértette, hogy Ábrahám, Sára és Izrael Istene a nemzetek Istene is. Izraelnek ezért elkerülhetetlenül dolga volt a környező népekkel: időnként

szembefordult a többi kultúrával vallási tisztaságának védelmében, máskor párbeszédet folytatott velük, és átvett tőlük alapvető kulturális és vallási elemeket, ismét máskor pedig Isten használta fel a környező népeket, hogy Izrael megtisztulásának eszközei legyenek.

Ez a dinamikus feszültség identitás és kilépés, közösség és küldetés, egyediség és egyetemesség között áthatja az egész Bibliát, beleértve mindkét szövetséget. Izrael egész történelme során tudatában volt annak, hogy Isten kiválasztotta őt saját népeként, igyekezett megteremteni az igazság és irgalom közösségét, amit a szövetség várt tőle, ugyanakkor töprengett a többi nemzeten, akik szintén Ábrahám fiai voltak, és akik valami módon részesei voltak Isten mindent átfogó ölelésének. Kiválasztottság és kilépés. Közösség és küldetés. Belézés és kilézés. Ennek a léleknek kell átjárni az egyházat és a szerzetes közösségeket is.

Ahogy haladok előre az életben, egyre inkább János evangéliumára támaszkodom, hogy megértsem, mit is akart Jézus. Tudom, hogy iskolánövéri hagyományokban és egységre irányuló küldetésekben fontos szerepe van ennek az evangéliumnak. Úgy gondolom, hogy János eltávolodik attól a komplexitástól, amellyel a szinoptikusok ábrázolják Jézust és küldetését. Leszűri a lényegét, bátor és pontos vonalakkal rajzolja meg az egésznek az értelmét.

János evangéliuma mindent elmond, mégpedig úgy, hogy egyszerre mély és egyszerű. János az evangéliumát egy csodálatos himnusszal kezdi, amely kijelenti, hogy Jézus eredete végső soron Istenben van. Isten megszólal, és olyan ékesszólóan, olyan teljességgel beszél, hogy Igéje maradéktalanul kifejezi Isten lényegét; ez az Ige valójában maga Isten (*theos*). Mivel Isten közölni akarja önmagát – kielégezni akar –, elküldi Igéjét a világba, amely annyira teljesen átjárja a világot, hogy a szó Testté válik, ő lesz a világban megtestesült Ige, emberi történettel, emberi testtel és lélekkel. János bátran állítja, hogy ez Jézus létének végső eredete. Jézus az a szó, amely saját emberi testében kinyilatkoztatja Istent és az ő üzenetét a világnak.

Ha Jézus Isten üzenete a világnak, akkor mit akar Isten Jézusban mondani? Mi az Ige? János válasza teljes és mély. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözítse a világot.” (Jn 3, 16-17) Isten üzenete

nem az ítélet, hanem a megváltó szeretet – ez az evangélium szíve, ezt akarja az Ige elmondani a világnak, ez a legősibb evangélium.

És János számára Isten szavának üzenete, a megváltó szeretet üzenete kifejeződik Jézus minden gesztusában, minden találkozásában, tetteiben, gyógyításaiban, prófétai szavaiban, a tanítványokkal való kapcsolatában – mindez a szeretet szava, az élet szava. Ezért János számára Jézus küldetésének legteljesebb kifejezése, a végső és legszebben megfogalmazott közlése a világ számára paradox módon a halálában hangzik el. János értelmezésében Jézus halála a baráti szeretet cselekedete – „Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért.” Jézus halála a szeretet cselekedete.

S aztán evangéliumának végén János bezárja a kört. Jézus végső rendeltetése az egység a szeretet Istenével, aki őt a világba küldte. Jézus halálát János úgy ábrázolja, mint visszatérést az Istenhez, felemelkedést abba a teljes szeretetbe és egységbe, ahová az Ige vágyakozik. És János evangéliuma kijelenti, hogy ami Jézussal történik, az az emberiség rendeltetése is. A Szentlélek ereje által a tanítványoknak is meg kell tanulniuk a szeretet nyelvét, meg kell tanulniuk úgy szeretni, ahogy Jézus szeretett, odaadni az életüket barátaikért. S Jézushoz hasonlóan az ember sorsának végpontja is az Istennel való egység – amikor mindenki egy lesz, „amint te, Atyám bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is egyé bennünk”.

Itt olvad egymásba a történeti Jézus és a hit Krisztusa. Ha a Názáreti Jézusról azt mondhatjuk, hogy mélységesen átjárta Isten jelenlétének tudata, az a tapasztalat Istentől, hogy egyszerre felfoghatatlanul szent és félelmetesen gyönyörű, ugyanakkor végtelenül gyöngéd és feltétel nélkül irgalmas; s ha ez az alapvető meggyőződés belevésődött Jézus küldetésébe és tanításába, akkor az egyház a kezdetektől megértette, hogy Isten jelenléte annyira betöltötte Jézust, hogy ő maga volt a megtestesült jelenlét. A Názáreti Jézus annyira teljesen árasztotta ki Isten Lélkét, hogy ő maga is része az isteni Léleknek. Jézus nemcsak tanítása által mutatja meg Istent a világnak, hanem Fiaként való megtestesülése által is.

Schillebeeckx meglátása még mindig érvényes: az egyház a Krisztussal való találkozás alapszentsége, az összes többi szentség pedig ezt az alapvető szentséget fejezi ki. Ide kapcsolódik a következő kérdés. Ha az egyház Krisztus teste a világban, akkor az egyháznak küldetése és tettei által ugyanazt a Jézust kell megmutatnia, amely az evangéliumokban kirajzolódik. Életének részleteiben nem tudjuk utánozni Jézust. Nem élünk az első századi Palesztinában, nem vagyunk karizmatikus zsidó gyógyítók, sem messiási

tanítók. De lényegét és meghatározó vonásait tekintve Jézus és az egyház küldetésének összhangban kell lennie. Jézus és az egyház életének alapja egyaránt az az Isten, aki Jézusban megmutatkozott; mindkettőnek illeszkednie kell abba az alapvető harmóniába, amely megadja a hangnemét és összefüggését mindannak, amit mondunk és teszünk.

Befejezés

Ha a kilézés és belézés Isten működésének metaforája a világban, ha Jézus küldetése az, hogy az irgalom és igazság mozdulatával kilépjen az emberi élet és a teremtés végső határáig, és mindent bevonjon az élet és a szeretet eleven közösségébe, akkor ez az alapvető küldetése az egyháznak, valamint az egyházban végzett összes szolgálatnak is. Ha az egyház a Krisztussal való találkozás szentsége, akkor ennek kell meghatároznia minden keresztény közösség alapvető jellegét – akár plébániai, akár szerzetes közösség, akár bármilyen egyéb formális keresztény összejövétel. A küldetés, amely összhangban van Krisztus küldetésével, nemcsak kilépés, hanem bevonás is. Ezt a kettőt igen gyakran szétválasztjuk. A küldetést úgy határozzuk meg, mint határok átlépését, lázas tevékenységet az éltető közösségen kívül. A közösség pedig befelé fordul és elszeparálódik, egy idejétmúlt egyházi kultúrában él anélkül, hogy foglalkozna vagy egységre törekedne az emberiséggel és a teremtett világgal – ezt a fajta „klerikális” kultúrát kérdőjelezi meg oly gyakran Ferenc pápa szavaival és tetteivel.

Ha ez az íve a küldetésünknek – a Szentháromság életéből indul ki és végső soron az Istennel való egységre törekszik – akkor ez a vállalkozás, amire meghívást kaptunk, sokkal alapvetőbb, mint bármilyen más ügyünk, és sokkal szükségesebb, mint gondolnánk. És ez most nagyon fontos számunkra. Egy olyan időszakban, amikor megfogyatkozást tapasztalunk, amikor botrányok árasztanak el és bénítanak minket, egy olyan világban, amely széttöredezett és megosztott, amely bizonytalansággal és robbanékonysággal fenyeget – könnyen reménytelennek és jelentéktelennek látjuk küldetésünket. Esetleg még azt is elfelejtjük, hogyan kell lélegezni. De nem, nem valami kisszerű és hétköznapi dologgal vagyunk elfoglalva. Emlékeztetnünk kell magunkat arra, hogy élünk. Nem csupán jámbor szerzetesi életet élünk, és rutin feladatokat teljesítünk. Bibliái örökségünk, hitünk forrásai, saját szerzetesi hagyományunk emlékeztet minket, hogy isteni feladat részesei vagyunk: gyógyító és irgalmas módon odalépünk Isten egész népéhez, hogy kulturális, faji és életkori határokon átlépve bevonjuk őket az Isten szerint való élet közösségébe; kilépünk egészen az univerzum határáig, és egységet alkotunk magával a földdel. Még ha gyengének és

elégtelennek érezzük is magunkat, még ha nem is mindig látjuk tisztán az utat, egy olyan nemes és szent feladatban veszünk részt, amelynek határa az egész világ, és célja nem kevesebb, mint Isten dicsősége. Ne felejtjük el, hogy a Biblia tanítása szerint Isten Lelke nem korlátozódik az egyházra, hanem bejárja a világot és a népeket – ott fúj, ahol akar. Küldetésünk tere nem csupán az egyház, hanem az egész világ. „A szántó föld a világ” – ezeket a szavakat maga Jézus mondta, amikor a magvetőről szóló példabeszédet magyarázta.

Problémáink és gyöngeségünk ellenére ez most nem a habozás vagy visszavonulás ideje. Nem adhatjuk át magunkat a lelki fáradtságnak. Annak van itt az ideje, hogy kiálljunk magunkért, az egész egyházért, a keresztények következő nemzedékéért, a legnemesebb és legigényesebb ideáljainkért; annak van itt az ideje, hogy újra találkozzunk az evangéliumok Krisztusával, és ezáltal megújuljunk keresztény küldetésünkben. Az egyháznak szóló csodálatos üzenetében Ferenc pápa emlékeztet minket, hogy életünk három alapvető kapcsolata – Istennel, az emberekkel és a teremtett világgal való kapcsolatunk – összefonódik egymással. Ezeknek a létfontosságú kapcsolatoknak tudatában kell felépítenünk, Ferenc pápa gyönyörű szavaival élve, „a szeretet civilizációját”.

Előadásomat egy történettel zárom, amely megvilágíthatja mindazt, amit szerettem volna elmondani az egyházzal, amely Krisztus testeként a Lélekben való egységre hivatott, hogy ezáltal Isten szeretetének tanúja legyen a világ számára. Talán hallottatok arról a férfiről, aki itt, Amerikában, Detroit városának egyik kórházában szívtranszplantációra várt. Miközben a megfelelő donorra vártak, saját lánya tragikus autóbalesetben meghalt Tennessee államban. A jogosítványán fel volt tüntetve, hogy „szerv donor”. Amikor az orvosok megkérdezték a beteget, hogy elfogadná-e a saját lányának a szívét, első válasza az volt, hogy el sem tudná képzelni, annyira lesújtotta a bánat és a zavarodottság. De aztán elgondolkodott azon, hogy mit szeretne a lánya, hogy mit tegyen... és beleegyezett, hogy elfogadja a lánya szívét. Természetesen tökéletesen illeszkedett. Miután kiengedték a kórházból, a sajtókonferencián egy riporter megkérdezte tőle: „Mennyiben változott meg ezzel az élete?” A férfi egy pillanatig hallgatott, visszafogta az érzelmeit, és ezt mondta: „Szeretném, ha tudná, hogy az életem már soha nem lesz olyan, mint azelőtt, mert soha nem tudom elfelejteni, hogy a testemben hordom annak az embernek a szívét, aki szeretett engem, és életét adta értem. Semmi nem lesz számomra olyan, mint azelőtt.”

Ha magunkat a Feltámadt Krisztus tanúinak tekintjük, akkor életünket ennek tudatában kell élnünk. A Hit évének megnyitásakor Benedek pápa emlékeztetett minket, hogy

a kereszténynek lenni azt jelenni, hogy életünket a szeretet befogadásának tapasztalatában éljük, és tanúságot teszünk hitünkről, ami kegyelem és öröm. A szeretet elfogadása és átadása, a belézés és kilézés, az Istennel, egymással és a világgal való egység keresése jellemzi Jézus lelkületét. Mi vagyunk Krisztus teste a világ számára, és mi vagyunk az egyház. Ahhoz az emberhez hasonlóan, aki szívet kapott szeretetből, semmi sem lehet számunkra olyan, mint azelőtt.

Donald Senior, C.P.

Catholic Theologian Union

Chicago, Illinois, USA